

Пленарне засідання

Plenary Session

Естонський досвід у впровадженні електронної демократії

Ярина Турчин

Кафедра політології, Національний університет «Львівська політехніка»,
УКРАЇНА, м.Львів, вул.С.Бандери, 12;
e-mail: turchynj@ukr.net

Abstract – It is considered the peculiarities of the implementation and operation of e-democracy in Estonia. It is concluded that the Estonian e-democracy system is developing by means of active participation of state structures and public society actors.

Keywords: Estonia, Ukraine, e-democracy, experience.

I. Вступ

Процес демократизації сучасної української держави тісно пов'язаний із запровадженням основних складових е-демократії. Це дозволить посилити прозорість діяльності органів державної влади та відповідальність політиків перед електоратом, забезпечити доступ громадян до інформації, створити додаткові можливості для поглиблення соціальної взаємодії тощо [3]. Позаяк досвід України у впровадженні концептуальних засад електронної демократії є недостатнім, то слід взяти до уваги аналогічну практику, насамперед, європейських країн, де е-демократія базується на балансі між державним контролем і ринком, а також на динамічному поєднанні державних і ринкових сил [2].

II. Особливості реалізації е-демократії в Україні

Європейським лідером у створенні системи електронного урядування є Естонія. Важливо, що процеси побудови новітньої демократичної державності в Естонії та впровадження електронного врядування відбувалися паралельно [1]. Сьогодні тут практично немає державних послуг, де не було б використано елементів інформаційно-комунікаційних технологій, а на підтримку і розвиток системи е-врядування щорічно витрачають близько 1% ВВП, що складає близько

20-30 млн. євро. Грошові інвестиції спрямовано як на розвиток довготривалих проєктів, так і на розбудову інтернет-мережі цілої країни.

Естонська система електронного врядування є чіткою інфраструктурою, на основі якої можна надавати різноманітні послуги. Ще на початку 90-х рр. естонський уряд створив електронну систему реєстрації землі та нерухомості, а згодом електронну ідентифікаційну картку, яка дає змогу голосувати під час виборів, керувати своїми заощадженнями в банках, подорожувати країнами Євросоюзу без паспорта. До прикладу, якщо у 2005 р. електронним голосуванням скористалось близько 3% громадян, то у 2011 р. – 25% населення [1]. Естонія стала першою країною світу, де було реалізовано е-голосування спочатку до місцевих органів влади (2005 р.), а згодом – до загальнонаціонального парламенту (2007 р.).

Особливістю естонської системи е-демократії є те, що її активно розбудовують як владні, так і громадянські інститути. Держава проводить моніторинг та адаптацію законодавства, пов'язаного з розвитком інформаційного суспільства, а також вирішує проблему доступу громадян до інформаційних ресурсів. До прикладу, у 2001 р. було ініційовано ідею створення інтернет-порталу «Сьогодні вирішую я», який дозволив громадянам відкрито висловлювати свої побажання щодо вдосконалення державного управління і законодавчої системи, обговорювати нові ініціативи, що стосуються різних сфер суспільного життя. Основна мета запропонованого проєкту – активізувати участь виборців у формуванні державної політики, а також нівелювати бар'єр між громадськістю і державою. Аналогічні ідеї стали основою для проєкту «Estonian E-Citizen», у рамках якого було створено два інформаційних ресурси – «1» і «Citizen Portal», якими керує департамент державної інформаційної системи Естонії. Завдяки роботі цих порталів відбувається інформування громадян про їхні права й обов'язки, надається доступ до е-послуг, баз даних, віртуальних офісів тощо. Поруч з державними ініціативами «згори» окремі проєкти було ініційовано «знизу», як от «Look@World» чи «Зробимо! Моя Естонія». Слід зауважити, що Естонія є лідером серед країн пострадянського простору з розвитку і впровадження е-врядування системи вищої освіти, різноманітних форм дистанційного навчання.

ВИСНОВОК

Система електронної демократії в Естонії є позитивним прикладом досвіду роботи у сфері комунікації громадськості й органів державної влади. Вона охоплює різні складові суспільної організації, головно, запровадження демократичних інститутів, побудову ринкової економіки та створення громадянського суспільства. Тому впровадження е-

демократії в Україні, як основи функціонування сучасної цивілізованої держави, потребує не лише технічного супроводу, а насамперед, радикальних змін у національній політичній системі, спрямованих на реальне впровадження демократичних принципів, розвиток правового та громадянського суспільства.

Література

1. Електронна демократія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua/Society/25977>
2. Малишенко Л. Вплив електронної демократії на політичні процеси в європейських країнах / Л.Малишенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.social-science.com.ua>

Відповідальна комунікація – актуальна потреба користувачів Інтернету

Андрій Пелешишин¹, Роман Корж²

1. Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності, Національний університет «Львівська політехніка», УКРАЇНА, м. Львів, вул. С. Бандери, 12; e-mail: apele@ridne.net

2. Кафедра електронних засобів інформаційно-комп'ютерних технологій, Національний університет «Львівська політехніка», УКРАЇНА, м. Львів, вул. С. Бандери, 12; e-mail: korzh@lp.edu.ua

Abstract – In this paper we show the trends of social information needs transformation under technological conditions and set a new actual need of society – the need for responsible communication in the Internet information space.

Ключові слова – Інтернет, форуми, віртуальні спільноти, інформаційні потреби, інформаційна діяльність, соціально-інформаційні інтерфейси.

Кожен етап розвитку суспільства як глобальної соціальної системи обміну та накопичення інформації має певні особливості, що формуються з ряду технологічних, соціальних та інших передумов.

Певний, тривалий проміжок часу для суспільства була відчутна потреба в доступі до інформації взагалі. Із розвитком паперових та електронних носіїв інформації, суспільство перейшло в стан перенасичення інформацією, наважін відчувши потребу у точній та актуальній інформації. Перехід до мережевих засобів комунікації (зокрема з розвитком Інтернету) практично усунув брак актуальної інформації у більшості сфер прикладної людської діяльності, спричинивши, навпаки, кризу конкурентоздатності більшості джерел інформації та породивши нові професії та компетентності у сфері інформаційної діяльності. Так, популярності набули професії фахівця з позиціонування сайтів, інтернет-реклами, копірайтера тощо. Детальніше